

Blaž Mesec

INTERAKCIJSKA TEORIJA SOCIALNEGA DELA S POSAMEZNIKOM (PO L. SHULMANU)

Izr. prof. dr. Blaž Mesec je učitelj na Fakulteti za socialno delo Univerze v Ljubljani.

V članku je povzeta teorija socialnega dela s posameznikom po L. Shulmanu kot primer izkustvene teorije socialnega dela, nastale s proučevanjem praktičnega socialnega dela, v nasprotju s teorijami, ki so aplikacija psiholoških, psihoterapevtskih in socioloških teorij ali filozofskih nazorov. Obravnava so vprašanja narave socialnodelavske teorije in njene predpostavke, večji del članka pa je opis veččin socialnega dela (»veščin pomoči«) po posameznih fazah dela. Med njimi so: prepoznavanje posrednih komunikacij in odgovarjanje nanje, uglasitev, postavljanje delovne zahteve in sklepanje delovnega dogovora, dogovarjanje, razjasnjevanje, empatično razumevanje, izražanje čustev, prepoznavanje ovir in končevanje. Podana je kritična ocena te teorije. Teorija je protislovna, saj je po njej osnovna funkcija socialnega dela s posameznikom posredovanje med klientom in viri za boljše zadovoljevanje potreb obeh polov, dejansko socialno delo pa reducira na pogovorno delo s prvim klientom in spreminjanje njegovega odnosa do virov, ne da bi vključilo v proces mediacije tudi vire.

Ključne besede: teorija socialnega dela, interakcijska teorija socialnega dela, veččine socialnega dela, veda o socialnem delu.

Liljana Rihter, Nino Rode, Barbara Kobal

IZHODIŠČA ZA OBLIKOVANJE SISTEMA EVALVACIJE IZVAJANJA SOCIALNOVARSTVENIH PROGRAMOV

Dr. Liljana Rihter in mag. Nino Rode sta asistenta na Fakulteti za socialno delo Univerze v Ljubljani. Mag. Barbara Kobal je višja raziskovalka na Inštitutu RS za socialno varstvo.

Naloga projekta »Oblikovanje sistema evalviranja izvajanja programov socialnega varstva« je izdelati sistem, ki bo omogočal evalviranje izvajanja programov socialnega varstva. Naloga v zvezi s tem projektom je ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, podelilo Inštitutu RS za socialno varstvo, ta pa je k sodelovanju pri projektu povabil še fakulteto za socialno delo. V članku so predstavljeni predlogi raziskovalne skupine o tipologiji programov, ki temelji na dveh dimenzijah: preprečevanje-popravljanje in trenutni-trajni, in drugič, predlogi splošnih kriterijev za evalvacijo teh programov: kvaliteta življenja, perspektiva moči, normalizacija, funkcionalne sposobnosti, terapevtski učinki. Predlagana tipologija programov in kriteriji evalviranja, ki jih je naročnik projekta že potrdil, so podlaga za pripravo načrta evalvacije. Raziskovalna skupina namerava v nadaljevanju te splošne kriterije preveriti še z izvajalci in uporabniki programov ter jih dopolniti s specifičnimi kriteriji.

Ključne besede: tipologija programov, kriteriji evalvacije.

Dragana Glišovič Meglič

MODELI SUPERVIZIJE

VODENJE IN DINAMIKA SUPERVIZIJSKIH SKUPIN NA CENTRIH ZA SOCIALNO DELO

Mag. Dragana Glišovič Meglič, diplomirana socialna delavka, je zaposlena v svetovalni službi OŠ Oskar Kovačič v Ljubljani.

Prispevek vsebuje poskus konceptualizacije različnih tipov supervizij na petih centrih za socialno delo v Sloveniji. Tipologija je bila postavljena glede na to, kako so izpolnjeni temeljni pogoji supervizije,

glede na odnos med supervizorjem in supervizantom, glede na izpolnjenost skupnih in osebnih ciljev in glede na stil vodenja, prevladujoče vzdušje in zadovoljstvo s supervizijsko skupino. Opisani tipi supervizije so: stalni, tekmovalni, razvojni, korekturni in raziskovalno usmerjeni tip. Poskus konceptualizacije temelji na obdelavi individualnih standardiziranih intervjujev in na podlagi kvantitativnega vprašalnika strokovnih delavcev zaposlenih na petih različnih centrih za socialno delo. Članek prav tako obravnava različna teoretska izhodišča supervizije in podaja predloge za nadaljnje delo na področju supervizije.

Ključne besede: center za socialno delo, skupinska dinamika, učenje.

Marko Mesec

E-SOCIALNO DELO

Marko Mesec je asistent za področje socialnega dela na Fakulteti za socialno delo Univerze v Ljubljani.

Ena od pomembnih karakteristik interneta je, da je socialno neodvisen medij, kjer razlike med rasami, razrednimi sloji, ljudmi s posebnimi potrebami, ljudmi iz marginalnih skupin ipd. pri komunikaciji in druženju niso ovirajoč dejavnik, tako kot pogosto v realnem svetu. Možnosti in dileme, ki jih na področju socialnega dela odpirajo nove oblike komuniciranja, zadevajo predvsem komuniciranje po internetu. Poudarjena so vprašanja varovanja osebnih podatkov, zmanjševanja osebnega stika med udeleženci, nedostopnosti informacijske tehnologije za marginalne skupine. Pozitivno pa naj bi bilo delovanje socialne službe in dostopnost do informacij izven »uradnih ur«, supervizijske in samopomočne debatne skupine kadar koli in kjer koli, vrednost napisane besede v primerjavi z slišano, vrednost arhiviranega gradiva v analitske namene. Nekateri pisci zagovarjajo tezo, da bodo virtualni odnosi med ljudmi prevzeli vlogo odnosov iz realnega življenja, drugi pa, da nove oblike komuniciranja pomenijo večjo izbiro možnosti navezovanja stikov, večjo svobodo posameznika in dostopnost do vedno večjega števila socialnih in emocionalnih virov in virov znanja. Avtor predlaga vpeljavo »virtualne skupnostne skrbi«, ki obsega tako on-line samopomočne skupine kakor on-line socialno pomoč.

Ključne besede: virtualna skupnostna skrb, mreža socialnih storitev, internet, metode socialnega dela.

Barbara Kopal, Tjaša Žakelj, Simona Smolej

OSEBNA ASISTENCA KOT SREDSTVO ZA NEODVISNO ŽIVLJENJE HENDIKEPIRANIH

Mag. Barbara Kopal, univ. dipl. soc., je višja raziskovalka na Inštitutu RS za socialno varstvo. Tjaša Žakelj, univ. dipl. soc., je strokovna asistentka na Inštitutu RS za socialno varstvo in študentka podiplomskega študija sociologije vsakdanjega življenja na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani. Simona Smolej, dipl. soc. del., je študentka podiplomskega študija socialnega dela v skupnosti na isti fakulteti.

Osebna asistenca je sredstvo za doseganje neodvisnega in kvalitetnejšega življenja hendikepiranih zunaj institucij in sredstvo za zmanjševanje odvisnosti od izvirne družine. Je oblika pomoči, ki naj bi pokrivala vsa področja življenja. Prilagojena mora biti potrebam, željam in življenjskemu slogu vsakega uporabnika posebej in mora biti na voljo celotni populaciji hendikepiranih, ne glede na starost ali vrsto hendikepa. V besedilu je predstavljeno pojmovanje neodvisnega življenja hendikepiranih in s tem povezane ureditve osebne asistencije na Švedskem, v Veliki Britaniji in na Slovaškem. Predstavljene so pglavne oblike pomoči hendikepiranim v Sloveniji, ki niso vključeni v institucionalno varstvo in ponujajo nastavke za smiselno ureditev osebne asistencije.

Ključne besede: hendikepirani, neodvisno življenje, osebna asistenca.

POVZETKI

Simona Gerenčer

SOCIALNA IZKLJUČENOST GLUHIH V REPUBLIKI SLOVENIJI

Simona Gerenčer je diplomirana socialna delavka, pripravnica na Centru za socialno delo Lendava in raziskovalka na področju gluhih.

Večina gluhih je zaradi ovir v komunikaciji izključenih iz slišče družbe. Nepriznavanje njihovega naravnega (znakovnega) jezika jih še toliko bolj postavlja na rob družbe in jih prikrajša za osnovne pravice. Zato čutijo primanjkljaje na ekonomskem, socialnem in psihološkem področju. Njihova izključenost se na psihološkem področju kaže v socialni izolaciji in osamljenosti, nezaupanju v pravno državo, skromni samozavesti oz. nizki samopodobi in v stereotipih in predsodkih, s katerimi je obarvano javno mnenje, na ekonomskem področju v segregirani izobraževanju (v zavodu za gluhe in naglušne), omejenem izbiri poklica, nepismenosti in polpismenosti, pomanjkanju tolmačev in zapisnikarjev na predavanjih, visoki stopnji brezposelnosti in pomanjkanju informacij, na socialnem področju pa v oteženem komuniciranju s slišče družbo, slabih povratnih informacijah sliščih in nedostopnosti kulturnih ustanov (gledališča, koncerti ipd.).

Ključne besede: sliščiči, socialne mreže, usposabljanje, izobraževanje.

Ljiljana Ribič, Nina Ribič, Barbara Kralj

STARTING POINTS FOR THE EVALUATION OF PROGRAMS OF SOCIAL WELFARE

Dr. Ljiljana Ribič and Nina Ribič, M. A., are both assistants at the University of Ljubljana Faculty of Social Work. Barbara Kralj, M. A., is a senior researcher at the Social Protection Institute of the Republic of Slovenia.

The paper resumes a project designed to set up a system of evaluating the performances and outcomes of programs of social welfare. The ministry in charge of social affairs entrusted this task to the Social Protection Institute of the Republic of Slovenia, which invited to collaboration the Faculty of Social Work and the Social Protection Institute of the Republic of Slovenia. The project is based on two proposals: one for the evaluation of the general criteria (normalization, functional capacities, therapeutic effects). Both proposals have been accepted as the basis for the preparation of an evaluation plan. As the next step, the research team intends to verify the general criteria with both users and performers of the programs, and to complement them with specific criteria.

Keywords: program typology, evaluation criteria.

Dragana Glisović Meglič

MODELS OF SUPERVISION

MANAGEMENT AND DYNAMIC OF SUPERVISION GROUPS IN CENTRES OF SOCIAL WORK

Dragana Glisović Meglič, M. A., is a social worker, employed at the counselling service of the elementary school Čukar Kovačič, Ljubljana.